

Uporaba spletnega foruma za delo na daljavo na OŠ Predoslje

The Use of Web-Based Forum for Distance Project Work at Primary School Predoslje

Branka Vodopivec

Osnovna šola Predoslje Kranj
branka.vodopivec@guest.arnes.si

Eva Traven

Osnovna šola Predoslje Kranj
eva.traven@guest.arnes.si

Povzetek

Spletni forumi predstavljajo eno od oblik sodobne komunikacije. V prispevku je predstavljena ena od možnosti uporabe foruma za potrebe učnega procesa, med drugim tudi za pripravo na pisanje razlagalnega spisa na tekmovanju za Cankarjevo priznanje. Glavni namen asinhrona učne metode (forum) je bil povezava med sodelovalnimi oblikami dela v razredu s projektnim delom na daljavo, kjer bi s pomočjo izkustvenega učenja učenci lahko izmenjali izkušnje, mnenja in ideje.

Ključne besede: spletni forum, učenje na daljavo, priprava na Cankarjevo tekmovanje, izmenjava idej

Abstract

Web-based forum represents a form of modern communication. The paper presents a possibility of using the forum for learning process, among others a method of practising how to write an explanatory essay for the Cankar Prize competition. The main goal of the asynchronous learning method (forum) was bringing together cooperative working methods in the classroom and distance project work where pupils could exchange experiences, opinions, and ideas.

Key words: web-based forum, distance learning, practising for Cankar Prize competition, exchange of ideas

1 Uvod

Sporazumevanje v 21. stoletju poteka tudi prek spleta in ravno klepet na spletnih forumih predstavlja eno od možnosti komunikacije. Razvoj komunikacijskih tehnologij je vplival na način in potek sporazumevanja in odprl možnosti za pogovor in kramljanje med udeleženci, ki se med seboj ne poznajo osebno, družijo pa jih neki skupni interesi (Jakop, 2008).

Zaradi svoje aktualnosti in bližine učenčevemu izkušenskemu svetu in njegovemu poznavanju internetnega okolja sva se učiteljici slovenščine v šolskem letu 2010/2011 odločili za uporabo spletnega foruma pri učencih OŠ Predoslje za različne potrebe učnega procesa. Med drugim tudi kot enega od načinov priprave na pisanje razlagalnega spisa na tekmovanju za Cankarjevo priznanje. Spletni forum je preprost za uporabo in upravljanje, hkrati ga je možno precej natančno usmerjati, zaradi svoje preglednosti pa je tudi bolj uporaben kot nekatere druge oblike spletnega komuniciranja. Tu imava v mislih spletne dnevnike (bloge) in seveda socialna omrežja (Facebook, Twitter, Netlog in podobno), ki prav tako nudijo določen nivo komuniciranja in so v zadnjih letih precej izpodrinila zanimanje mladih za spletne forume. Mladi živijo in mislijo vedno hitreje in takšno je tudi njihovo komuniciranje na spletu. Njihova sporočila so kratka, omejena na nekaj besed, skoraj v celoti zapisana v slengu, polna kratic, tujih izrazov (predvsem angleških) in smeškov – emotikonov (v angl. smilies). To je eden od glavnih razlogov, zakaj forumi niso več tako popularni, za sodelovanje v njih si je namreč treba vzeti vsaj malo več časa kot za kratko repliko v spletnih socialnih omrežjih, v katera pa je v zadnjih letih vključena velika večina mladih.

Spletni forumi predstavljajo eno od oblik sodobne komunikacije. Nastali so kot priložnost za odprto, sproščeno in anonimno sporazumevanje v spletnem prostoru. Rezultat govorne dejavnosti so ti. besedilni zapisi (v angl. post), ki jih zaznamuje »pogovorna struktura in izbira zvrsti, ki je značilna bolj za govorjeno kot za pisno komunikacijo« (Kranjc, 2004: 69).

Cilj te oblike komuniciranja je bil predvsem na vsebinski ravni (izmenjava mnenj o prebranem delu), ne toliko na jezikovni, zavedava se namreč, da je skorajda nemogoče od učencev pričakovati, da bodo pisali povsem knjižno, že zaradi same narave medija. Jezik, uporabljen v »novomedijskih besedilih«, je poln posebnosti, kot so kratkost sporočil, okrajšanost besed in besednih zvez ter povedi, izpustnost in neformalnost. Tako v svojem članku navaja Helena Dobrovoljc, ki govori tudi o internetu kot spodbudi za izbruh jezikovne revolucije. Drugačnost teh besedil izhaja največkrat iz želje po hitrem, neposrednem sporazumevanju, ki ga internet omogoča (Dobrovoljc, 2008).

V eni od dejavnosti tovrstnega komuniciranja, za potrebe priprave na tekmovanje iz znanja materinščine, sva učiteljici želeli povezati dve šoli, zato je bilo treba izbrati obliko, ki ne bo zavezovala k temu, da bi morali biti vsi sodelujoči učenci istočasno prisotni v komunikaciji (kot na primer pri video konferenci). Forum kot oblika neformalne e-komunikacije je za kaj takega zelo primeren, saj lahko debata teče daljše časovno obdobje in se lahko učenci vanjo vključujejo iz šolske računalniške učilnice ali pa od doma. Pogovor med tvorcem besedila in naslovnikom (ki je pri forumu širša javnost) poteka časovno-prostorsko ločeno in zato tudi neodvisno, čeprav drug drugega ogovarjata neposredno.

Forum pa sva uporabili tudi kot sredstvo komunikacije o drugih tekočih šolskih in obšolskih temah.

2 Metode, cilji in potek dela v spletnem forumu med pripravo na tekmovanje iz znanja materinščine

Neposredne priprave na pisanje razlagalnega spisa, kamor sodita branje in analiza besedila, sva obe mentorici izvajali po načinu redne šolske prakse vsaka na svoji osnovni šoli (npr. seznanitev z delom in literaturo, izražanje vtisov ob prebranem besedilu, razčlenjevanje besedil s poglobljeno analizo posameznih zgodb, povzemanje in utemeljevanje glavnih ugotovitev in nenazadnje tudi pisanje razlagalnih spisov).

Temeljni cilj priprav na tekmovanje iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje je razviti bralno zmožnost. Temeljna književnodidaktična literatura to zmožnost opredeljuje kot povezanost zmožnosti doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil ter zmožnost izražanja o subjektivnem zaznavanju in doživljanju ter razumevanju in vrednotenju leposlovnega besedila (Saksida, 2008). Med dejavnostmi, ki jih določa temeljni cilj, je najpomembnejša ravno pisanje besedil, s katerimi mladi bralci razvijajo zmožnost samostojnega izražanja, s katero se povezuje zmožnost samostojnega tvorjenja neumetnostnega besedila.

Tema, ki sva jo izbrali za spletno komunikacijo, je bila knjiga, ki so jo učenci morali prebrati za tekmovanje za Cankarjevo priznanje 2010/2011. Naslov oziroma tema tekmovanja je bil Nasmeh moje knjige, za skupino učencev, ki sva jim bili mentorici, torej 8. in 9. razred, pa je bila izbrana Antologija sodobne mladinske kratke proze Geniji 1 in Geniji 2 (oziroma izbor iz teh dveh del z naslovom Geniji z nasmehom). Ko so se učenci v okviru ur, namenjenih pripravi na tekmovanje, že dobro seznanili z obravnavanim delom, sva jih povabili k sodelovanju na spletnem forumu, kjer bi nadgradili svoje osebno doživljanje, razumevanje in vrednotenje izbranih besedil.

3 Predstavitev rezultatov dela

Forum je bil postavljen na enem od portalov za brezplačno gostovanje forumov (<http://www.mojforum.si>). Razdeljen je bil v nekaj podkategorij, v podforumu Splošno sva objavili nekaj navodil, pravila obnašanja na forumu, smernice za pisanje razlagalnega spisa itd. Ta del foruma sva pravzaprav uporabili še za objavo vseh tistih informacij, ki smo jih z učenci sicer predelali že med samo pripravo na tekmovanje.

Glavni del foruma pa je bil razdeljen na štiri različne sklope, na podforum, kjer je tekla debata o osebah, posameznih likih v knjigi, o samih zgodbah, o humorju v besedilih, ter podforum, kamor so učenci lahko napisali svoje kritike prebranega dela. Te štiri sklope bi bilo možno razčleniti še natančneje, vendar je glede na število sodelujočih in časovno omejenost to zadoščalo. V forum se je registriralo 28 uporabnikov, poleg obeh učiteljic so bili to učenci OŠ Predoslje Kranj in OŠ Orehek Kranj. Kasneje se je pridružilo še nekaj posameznikov drugih šol, ki sva jih povabili k sodelovanju, vendar v manjši meri. Večino tem z iztočnicami za debato sva odprli mentorici, čeprav so bili učenci povabljeni, da lahko tudi sami začnejo kak pogovor. Trudili sva se, da iztočnice niso bile preobsežne, na splošno pa so bila ta navodila zelo podobna tistim, ki bi jih učenci lahko dobili tudi v navodilih za pisanje razlagalnega spisa na samem tekmovanju.

tjasa je napisal/a:

uciteljica je napisal/a:

Pika je najstnica z visoko dioptrijo. Nositi mora očala, vendar jo je očal sram, zato jih raje ne nosi, čeprav je brez njih napol slepa in ji to povzroči veliko težav in zadržev. Paziti mora na mlajšega brata, čeprav bi raje počela kaj drugega.

Razmisli o motivih za ravnanje izpostavljene osebe.
Kako bi ti ravnal v taki situaciji?

Stem da ni nosila očal, si je naredila več sramote, kot bi si jo sicer, saj so bili dogodki, povezani z njeno slepoto res sramotni. Njen mlajši brat pa ji ni bil preveč v napoto, saj vsi razumemo, kako je imeti ob sebi malega "mulca", ki ti ga starši dajo v varstvo.

Sama ne bi ravnala enako, preprosto bi si kupila lepša ali bolj modna očala in jih nosila. Pika bi se mogla zavedati, da si s tem dela škodo.. Bratca pa bi preprosto lahko imela ob sebi - saj verjetno ne bi bila edina, ki mora skrbeti a mlajšega družinskega člana..

Objavljeno: 10 Jan 2011 07:54 Naslov sporočila: Re: Pika (Hud dan v mojem lajfu)

Sama ne bi ravnala enako, preprosto bi si kupila lepša ali bolj modna očala in jih nosila. Pika bi se mogla zavedati, da si s tem dela škodo.. Bratca pa bi preprosto lahko imela ob sebi - saj verjetno ne bi bila edina, ki mora skrbeti a mlajšega družinskega člana..[/quote]

Ja, vsekakor bi se našel marsikater drug način za reševanja te težave, vsekakor pa ne tako, kakor je to naredila Pika.

Vir: [Http://cankarjevo2010.mojforum.si/cankarjevo2010](http://cankarjevo2010.mojforum.si/cankarjevo2010) (10. 1. 2011).

4 Drugi forumi

Spletni forum pa je zaživel tudi na posameznih spletnih učilnicah v okolju Moodle, kjer so lahko učenci klepetali predvsem o tekočih zadevah na šoli. Ker imamo spletne učilnice razdeljene po posameznih predmetih in znotraj predmetov še po razredih in skupinah, se je v nekaterih primerih razvila zelo sproščena in zanimiva debata. V okolju Moodle so s skrbništvom lahko določene in razmejene uporabniške vloge, tako lahko na primer nekatere nove teme in razprave v forumu odpiramo le izvajalci predmetov. Iz tega razloga je bila lahko debata precej dobro vodena in tudi izvajalci – moderatorji foruma nismo imeli veliko dela s čiščenjem zastranitev in opozarjanjem morebitnih "kršiteljev pravil". Učenci so bili opozorjeni, da forumi v spletnih učilnicah niso namenjeni prostemu klepetanju, ampak razpravljanju o temah, ki so v začetku določene in se tičejo učnega procesa ali kake druge šolske problematike.

Nekaj primerov uporabe spletnega foruma:

- Izražanje mnenj o kulturnih, tehniških, športnih dnevih (ker smo imeli na šoli kot vsako leto tudi letos precej zanimivih prireditev, smo učence pozvali za mnenje o nekaterih);

UČENCEM PRIJAZNA ŠOLA

od Branka Vodopivec - četrtek, 17. marec 2011, 09:10

Tukaj zbiramo vaše predloge za izboljšave na šoli - dobrodošli so le resni predlogi.

Odgovori

Odg: UČENCEM PRIJAZNA ŠOLA

od Andraž Logar - četrtek, 17. marec 2011, 09:15

Avtomat za pijačo in hrano. Sedežna in plazma!

Pokaži nadrejeno | Odgovori

Odg: UČENCEM PRIJAZNA ŠOLA

od jure perharc - četrtek, 24. marec 2011, 13:23

računalniki v knjižnici, biljard miza, udobnejši stoli v učilnicah

Pokaži nadrejeno | Odgovori

Odg: UČENCEM PRIJAZNA ŠOLA

od krištof koležnik - četrtek, 17. marec 2011, 09:17

avtomat za hrano in pijačo, foteli, računalnik, med odmorom lahko uporabljamo mobilne telefone.

Pokaži nadrejeno | Odgovori

Odg: UČENCEM PRIJAZNA ŠOLA

od Aljaž Dobnikar - četrtek, 17. marec 2011, 09:23

Lahko bi prepleskali učilnice, da bi bile bolj žive barve. 😊

Pokaži nadrejeno | Odgovori

Vir: Spletne učilnice OŠ Predoslje.

- Zbiranje idej za projekte (učence smo na primer povprašali po njihovem mnenju o tem, kako bi opremili šolsko knjižnico, da bi bila njim bolj prijazna. Pri tem so učenci lahko res uporabili svojo kreativnost, dajali pa so zelo raznolike predloge, od barv, opreme, kotička z računalniki, bralnega kotička, elementov za sprostitev ... Pri tem so si mnogi pomagali tudi z drugimi internetnimi stranmi, iskali so ideje, slike, izdelke, primerne za opremo knjižnice itd.);
- Zbiranje idej za različne dogodke (ena od najbolj obiskanih in komentiranih tem je bila šolska valeta. Devetošolci so s pomočjo interneta našli kar nekaj zanimivih idej in jih objavili ter pokomentirali v forumu).

Odg: VALETA
 od Nataša Kalan - ponedeljek, 14. marec 2011, 12:15
 Za a razred lahko priskrbim brezplačne bele majice in imamo tako dve majice ene bele na katere bi s vodoodpornimi flomastri nekaj napisali in ene barvne ki bi jih dali tiskati. Tako da povejte če nam priskrbim bele majice?

Pokaži nadrejeno | Uredi | Razdeli | Izbrši | Odgovori

Odg: VALETA
 od Špela Jagodic - ponedeljek, 14. marec 2011, 12:10
 Jaz sem za.

Pokaži nadrejeno | Uredi | Razdeli | Izbrši | Odgovori

Odg: VALETA
 od Branka Vodopivec - ponedeljek, 14. marec 2011, 12:15
 Še za barvo se odločite. Torej - ne roza.

Pokaži nadrejeno | Uredi | Razdeli | Izbrši | Odgovori

Odg: VALETA
 od Katarina Vogrin - ponedeljek, 14. marec 2011, 12:16
 rdečo =)

Pokaži nadrejeno | Uredi | Razdeli | Izbrši | Odgovori

Odg: VALETA
 od Monika Ažman - ponedeljek, 14. marec 2011, 12:16
 zeleno=)

Pokaži nadrejeno | Uredi | Razdeli | Izbrši | Odgovori

Odg: VALETA
 od Sara Čebašek - ponedeljek, 14. marec 2011, 12:16
 Oranžne 😊

Pokaži nadrejeno | Uredi | Razdeli | Izbrši | Odgovori

Odg: VALETA
 od Nataša Kalan - ponedeljek, 14. marec 2011, 12:19

Vir: Spletne učilnice OŠ Predoslje.

5 Zaključek

Učenci so se na možnost sodelovanja v spletnem forumu pozitivno odzvali, oblika spletnega komuniciranja je nekaterim zelo ustrezala, kljub temu pa forum ni zaživel v takšnem obsegu, kot bi lahko. Kljub poskusom motiviranja za obisk foruma tudi od doma je debata dostikrat ostala omejena na tistih nekaj ur, ko so učenci v spremstvu učiteljic obiskali šolsko računalniško učilnico. Razlog za to je najbrž tudi v tem, da učenci na spletne učilnice v okolju Moodle še niso navajeni in jih ne uporabljajo pogosto, saj smo jih pričeli uvajati šele v letošnjem šolskem letu in je imel še marsikdo težave s postranskimi stvarmi, na primer s samo registracijo in prijavo, pozabljenimi gesli, pa tudi s počasnim delovanjem interneta v računalniški učilnici itd. Drug logičen razlog je seveda ta, da so učenci na splošno nemotivirani za dodatne oblike šolskega dela, sploh če takšna »domača naloga« ni ravno obvezna. V bodoče pa bova kljub temu še poskušali z uporabo forumov in drugih spletnih okolij za komunikacijo v zvezi z učnim procesom, saj so se izkazali kot zelo uporabni za različne namene.

Viri in literatura:

- DOBROVOLJC, Helena (2008): Jezik v e-poštnih sporočilih in vprašanja sodobne normativistike. V: Slovenščina med kulturami, Zbornik Slavističnega društva Slovenije 19. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.
- HARAMIJA, Dragica ur. (2010): Geniji z nasmehom : izbor besedil za Cankarjevo priznanje za šolsko leto 2010–2011, Založba Genija, Ljubljana.
- JAKOP, Nataša (2008): Pravopis in spletni forumi – kva dogaja? V: Slovenščina med kulturami, Zbornik Slavističnega društva Slovenije 19. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

- KMECL, Matjaž ur. (2002) Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Slovenščina. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana.
- KRANJC, Simona (2004): Besedilo v sodobnih medijih in pouk slovenščine kot tujega jezika, *Moderno v slovenskem jeziku*, 40. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Zbornik predavanj. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.
- SAKSIDA, Igor (2008): Nekaj besed o razlagalnem spisu, *Slovenščina v šoli*, 1-2, XII. letnik, str. 19–23.
- ŽVEGLIČ, Marica. Raba IKT za razvijanje sporazumevalne zmožnosti pri pouku slovenščine v 3. triletju osnovne šole in gimnazij. Dostopno na svetovnem spletu: <http://info.edus.si/eslo/index.php/gradiva/Category/3?download=2%3A> (17. 12. 2009).